

Informacja o działalności komitetu problemowego PAN w 2014 r.

**Gabinet Prezesa
Polskiej Akademii Nauk
Warszawa**

31.01.2015

I. Informacje ogólne

Komitet Badań Polarnych przy Prezydium PAN

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu:

Skład Prezydium Komitetu Badań Polarnych PAN:

Przewodniczący KBP PAN: prof. dr hab. Jacek Adam JANIA, Uniwersytet Śląski, Sosnowiec
Honorowy Przewodniczący KBP PAN: prof. dr inż. Krzysztof BIRKENMAJER
Zastępca Przewodniczącego: prof. dr hab. Andrzej GAŹDZICKI
Zastępca Przewodniczącego: dr hab. Piotr GŁOWACKI prof. PAN
Sekretarz Naukowy: dr inż. Małgorzata KORCZAK-ABSHIRE

Skład osobowy Komitetu Badań Polarnych PAN:

1. prof. dr inż. Krzysztof BIRKENMAJER, emerytowany profesor zwyczajny, Instytut Nauk Geologicznych PAN, Kraków, Członek rzeczywisty PAN
2. dr hab. inż. Katarzyna CHWEDORZEWSKA, Instytut Biochemii i Biofizyki PAN, Warszawa
3. prof. dr hab. Ryszard M. CZARNY, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
4. prof. dr hab. Andrzej GAŹDZICKI, Instytut Paleobiologii PAN, Warszawa
5. prof. dr hab. Zbigniew Maciej GLIWICZ, Uniwersytet Warszawski, Członek rzeczywisty PAN
6. dr hab. Piotr GŁOWACKI prof. PAN, Instytut Geofizyki PAN, Warszawa
7. dr Dorota GÓRNIAK, Wydział Biologii UWM, Olsztyn
8. prof. dr hab. Marek GRAD, Uniwersytet Warszawski, Instytut Geofizyki PAN, Warszawa, Członek korespondent PAN
9. dr hab. Marek GRZEŚ prof. UMK, Uniwersytet im. M. Kopernika, Toruń
10. prof. dr hab. Aleksander GUTERCH, Instytut Geofizyki PAN, Warszawa, Członek rzeczywisty PAN
11. dr Piotr JADWISZCZAK, Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku
12. prof. dr hab. Jacek JANIA, Uniwersytet Śląski, Sosnowiec
13. prof. dr hab. Krzysztof JAŹDŻEWSKI, Uniwersytet Łódzki
14. prof. dr hab. Marek KONARZEWSKI, Instytut Biologii, Uniwersytet w Białymstoku, Członek korespondent PAN
15. dr inż. Małgorzata KORCZAK-ABSHIRE, Instytut Biochemii i Biofizyki PAN, Warszawa
16. prof. dr hab. Andrzej KOSTRZEWSKI, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań
17. prof. dr hab. Krzysztof KRAJEWSKI, Instytut Nauk Geologicznych PAN, Warszawa
18. dr hab. Zdzisław KURCZYŃSKI prof. PW, Wydział Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej
19. dr Michał ŁUSZCZUK, Zakład Stosunków Międzynarodowych UMCS, Lublin
20. dr hab. Wojciech MAJEWSKI prof. PAN, Instytut Paleobiologii PAN, Warszawa
21. prof. dr hab. Andrzej MANECKI, Akademia Górniczo - Hutnicza, Kraków
22. prof. dr hab. Andrzej MARSZ, Akademia Morska, Gdynia
23. dr hab. Krzysztof MIGAŁA prof. UW, Uniwersytet Wrocławski, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego
24. prof. dr hab. Jerzy NAWROCKI, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
25. prof. dr hab. Tadeusz NIEDŹWIEDŹ, Uniwersytet Śląski, Sosnowiec
26. prof. dr hab. Maria OLECH, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
27. prof. dr hab. Krzysztof OPALIŃSKI, PAN Centrum Badań Ekologicznych w Dziekanowie Leśnym
28. prof. dr hab. Kazimierz PEKAŁA, Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej, Lublin
29. prof. dr hab. Rajmund PRZYBYŁAK, Uniwersytet im. M. Kopernika, Toruń
30. dr hab. Grzegorz RACHLEWICZ prof. UAM, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań

31. prof. dr hab. Stanisław RAKUSA-SUSZCZEWSKI, emerytowany profesor zwyczajny, Członek korespondent PAN
32. prof. dr hab. Jacek SICIŃSKI, Uniwersytet Łódzki
33. prof. dr hab. Lech STEMPNIEWICZ, Uniwersytet Gdański
34. prof. dr hab. Kazimierz STRZAŁKA, Członek korespondent PAN, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
35. dr hab. Anna STYSZYŃSKA prof. AM, Akademia Morska, Gdynia
36. prof. dr hab. Andrzej TATUR, Uniwersytet Warszawski
37. dr hab. Waldemar WALCZOWSKI prof. PAN, Instytut Oceanologii PAN, Sopot
38. prof. dr hab. Jan Marcin WĘŚLAWSKI, Instytut Oceanologii PAN, Sopot
39. prof. dr hab. Bronisław WOJTUŃ, Uniwersytet Wrocławski
40. prof. dr hab. Krzysztof ZDZITOWIECKI, Instytut Parazytologii PAN, Warszawa
41. prof. dr hab. Wiesław ZIAJA, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Członkowie honorowi:

1. mgr Marek KAMIŃSKI, GAMA-SAN, Gdańsk
2. mgr Wojciech MOSKAL, Instytut Oceanologii PAN, Sopot
3. dr Seweryn Maciej ZALEWSKI, Instytut Geofizyki PAN, Warszawa

Zestawienie liczbowe:

liczba członków ogółem: **41**
członkowie honorowi: **3**

w tym członkowie PAN:

członkowie rzeczywiści PAN: **3**
członkowie korespondenci PAN: **3**

zatrudnionych w (jako głównym miejscu pracy):

członkowie:
jednostkach PAN: **12**
szkołach wyższych: **24**
instytutach badawczych¹: **3**
pozostałych: **2**

członkowie honorowi:
jednostkach PAN: **0**
szkołach wyższych: **0**
instytutach badawczych: **0**
pozostałych: **3**

Komisje, sekcje lub zespoły (nazwy, przewodniczący); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu.

Zespół klimatologii i kriologii polarnej - prof. dr hab. Rajmund Przybylak

udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu: **17**

Zespół oceanologii oraz ekologii mórz polarnych - koordynator *ad hoc* dr hab. Waldemar Walczowski

udział w składzie osób niebędących członkami Komitetu: **1**

Zespół biologii i rozwoju polarnych krajobrazów lądowych - prof. dr hab. Maria Olech

udział w składzie osób niebędących członkami Komitetu: **9**

Zespół geodezji, geofizyki i geologii obszarów polarnych - prof. dr hab. Aleksander Guterch

udział w składzie osób niebędących członkami Komitetu: **4**

Zespół Nauk Społecznych i Historii Polskich Badań Polarnych - prof. dr hab. Ryszard Czarny

udział w składzie osób niebędących członkami Komitetu: **29**

---

¹ instytuty badawcze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

² w tym 2 osoby – emeryci instytutów PAN

I.2. Zakres działania Komitetu.

Nadrzędnym celem działań Komitetu Badań Polarnych była konsolidacja i koordynacja działań środowiska naukowego badaczy polarnych w Polsce oraz stymulowanie badań naukowych ze szczególnym uwzględnieniem dużych programów i projektów międzynarodowych.

W związku z tym w 2014 r. realizowano najważniejsze zadania Komitetu:

- Stymulowanie współpracy pomiędzy uczelniami i instytutami PAN, bądź innymi jednostkami naukowymi oraz gospodarką. Włączając w to służenie wiedzą ekspercką agendom rządowym RP oraz sektorowi gospodarczemu.
- Wydawanie czasopisma o zasięgu międzynarodowym (kwartalnika) Polish Polar Research oraz innych wydawnictw periodycznych i okazjonalnych.
- Popularyzacja w społeczeństwie wyników badań polarnych, zwłaszcza mających odniesienie globalne.
- Reprezentowanie nauki polskiej w polarnych organizacjach międzynarodowych.
- Stymulacja opracowania i prezentacji przez polskie zespoły naukowe wyników badań prowadzonych w ramach IV Międzynarodowego Roku Polarnego i później, m.in. poprzez organizację ogólnopolskich sympozjów polarnych oraz interdyscyplinarnych międzynarodowych konferencji naukowych.
- Inicjowanie interdyscyplinarnych projektów badawczych krajowych i zagranicznych z odpowiednio silnym udziałem polskich zespołów naukowych.
- Patronat naukowy oraz pomoc w rozwoju polskiej infrastruktury badawczej w arktycznych i antarktycznych obszarach polarnych w odniesieniu do polskich stacji naukowych oraz statków badawczych.
- Przygotowanie aktywnego udziału Polski w planowanej Międzynarodowej Inicjatywie Polarnej, jako kontynuacji idei Międzynarodowej Dekady Polarnej.
- Wspieranie rozwoju naukowego młodych badaczy przez włączanie ich do działań Komitetu oraz patronat naukowy i wsparcie organizacji APECS Polska (Association of Polar Early Career Scientists).
- Wspieranie inicjatyw informujących społeczeństwo o osiągnięciach i planach polskich badaczy z zakresu nauk polarnych, w tym aktualizacja i rozbudowa strony internetowej KBP PAN i udział nauk polarnych w wydarzeniach popularyzujących naukę.

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, telefon do kontaktów.

ul. Księcia Janusza 64,
01-452 Warszawa
tel.: 0-22 6915687
e-mail: kbp@igf.edu.pl

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym zebrania z referatami naukowymi).

W 2014 roku odbyły się dwa zebrania plenarne KBP PAN, którym przewodniczył prof. dr hab. Jacek Jania, przewodniczący KBP PAN:

Posiedzenie w dn. 07 czerwca 2014, szóste w kadencji 2011-2014, odbyło się w ramach XXXV Sympozjum Polarnego we Wrocławiu, w Zakładzie Klimatologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego ul. A. Kosiby 8, Wrocław. W posiedzeniu wzięło udział 26 członków KBP oraz zaproszeni goście.

W trakcie posiedzenia dokonano przeglądu działań w od poprzedniego posiedzenia w ciągu minionego półrocza, omówiono sprawy bieżące i plany naukowe oraz organizacyjne.

- Przewodniczący przedstawił sprawozdanie z prac Prezydium Komitetu od ostatniego posiedzenia plenarnego.
- Przedstawiono sprawozdania z udziału polskich przedstawicieli w pracach międzynarodowych organizacji polarnych (IASC, SCAR, FARO, COMNAP) oraz uczestników światowych konferencji naukowych.
- Przedstawiono sprawozdanie z udziału przedstawicieli KBP PAN w *Arctic Science Summit Week 2014* w Helsinkach (5-11 kwietnia 2014).
- Omówiono szczegóły zawiązania Polskiego Konsorcjum Polarnego, któremu patronuje KBP PAN.
- Złożono raporty z działalności zespołów problemowych:

Zespół klimatologii i kriologii polarnej - prof. dr hab. Rajmund Przybylak

Zespół oceanologii oraz ekologii mórz polarnych – w imieniu Zespołu prof. Waldemar Walczowski

Zespół biologii i rozwoju polarnych krajobrazów lądowych - prof. dr hab. Maria Olech

Zespół geodezji, geofizyki i geologii obszarów polarnych - prof. dr hab. Aleksander Guterch

Zespół nauk społecznych oraz historii polskich badań polarnych - prof. dr hab. Ryszard Czarny

- Złożono raporty oraz omówiono sprawy wydawnicze: *Polish Polar Research* (PPRes) oraz Biuletynu Polarnego, wydanego z okazji XXXV Sympozjum Polarnego.

- Przedstawiono postępy w realizacji projektu UE „*The Strategic Environmental Impact Assessment of development of the Arctic*”, koordynowanego przez Arctic Centre, University of Lapland, Rovaniemi, Finlandia, w którym polskim partnerem jest Komitet Badań Polarnych PAN. (ref. dr Michał Łuszczuk).

- Zatwierdzono dokument opracowany przez członków KBP PAN w zakresie realizacji polskiej polityki morskiej w roku 2013. Raport dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

- Poparto działania zmierzające do powołania przy Uniwersytecie im. Jana Kochanowskiego (UJK) w Kielcach "Instytutu Studiów Północnych" w zakresie nauk społecznych.

- Przedstawiono informację o utworzeniu przez Uniwersytet Śląski, Instytut Geofizyki PAN i Instytut Oceanologii PAN „Centrum Studiów Polarnych” z siedzibą na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w Sosnowcu, które w efekcie konkursu otrzymało od Minister Nauki Szkolnictwa Wyższego status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego w zakresie nauk o Ziemi na lata 2014-2018.

- Wyrażono akceptację dla propozycji podpisania listu intencyjnego dla zawiązania współpracy w ramach: „Central European Polar Partnership” pomiędzy: Austrian Polar Research Institute (APRI); Centre for Polar Ecology, Faculty of Science, University of South Bohemia, oraz Institute of Geography, Masaryk University, Brno, Czechy i Committee on Polar Research, Polish Academy of Sciences (CPR PAS), co planowane jest we wrześniu.

- Zatwierdzono poszerzenie Zespołu klimatologii i kriologii polarnej o grono 9 ekspertów.

- Omówiono plany na rok 2014 i 2015, obejmowały one m.in. uczczenie jubileuszy:

- Jubileusz 100-lecia pierwszych lotów w Arktyce por. A. Jana Nagórskiego;
- Jubileusz 85-lecia urodzin prof. Krzysztofa Birkenmajera, Honorowego Przewodniczącego KBP PAN - specjalna sesja jubileuszowa w Krakowie w listopadzie 2014r.

oraz

- Planowanych konferencji naukowych pod patronatem Komitetu, w tym: międzynarodowej konferencji „Polar Climate and Environmental Change in the Last Millenium”, 24-26 sierpnia 2014 r. w Toruniu (UMK).

Posiedzenie w dn. 15 grudnia 2014, siódme w kadencji 2011-2014, odbyło się w Warszawie, w Pałacu Kultury i Nauki. W posiedzeniu wzięło udział 26 członków KBP oraz zaproszeni goście.

- Przewodniczący Komitetu prof. J. Jania przedstawił sprawozdanie z działalności Komitetu w mijającej kadencji. Omówił najważniejsze działania i osiągnięcia KBP PAN w tym czasie. Podkreślił znaczenie organizacji przez KBP PAN w Krakowie kongresu Arktycznego *Arctic Science Summit Week* 2013 (ASSW 2013) dla wzmocnienia pozycji Polski w światowych badaniach arktycznych i polarnych, a także dla konsolidacji polskiego środowiska polarnego w postaci powołania i rozwoju Polskiego Konsorcjum Polarnego (przy współudziale i patronacie Komitetu).

- Zreferowano raporty z działalność Zespołów problemowych KBP PAN.

- Złożono raporty oraz omówiono sprawy wydawnicze *Polish Polar Research* (PPRes) (ref. Redaktorzy Naukowi prof. Andrzej Gaździcki i prof. Krzysztof Jażdżewski). Odnotowano wzrost wskaźnika IF do 0.788 w 2013 r. oraz ustalenie: 5-year Impact Factor: 1.164. Kwartalnik uzyskał 20 pkt. na liście „A” Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto poinformowano o wydaniu monografii na temat klimatu Hornsundu i książki z okazji jubileuszu prof. Krzysztofa Birkenmajera (oba wydawnictwa pod patronatem KBP PAN) oraz uwzględnieniu polskiego wkładu naukowego w *Biogeograficznym Atlasie Południowego Oceanu*.

- Przedstawiono udział Komitetu w projekcie UE „*Strategic Environmental Impact Assessment of the Arctic*” w postaci referatu dr. Michała Łuszczuka (UMCS) i mgr. Adama Stępnia (Arctic Centre, UL Rovaniemi). Był pierwszy w historii międzynarodowy projekt naukowy prowadzony przez KBP PAN. Jego podsumowanie odbyło się na seminarium w Brukseli we wrześniu 2014 r.. Przedstawiono cele i efekty tego projektu (Dodatek nr 1).

- Przedstawiono sprawozdanie z przebiegu i efektów XXXV Sympozjum Polarnego we Wrocławiu (ref. prof. Krzysztof Migala – Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, U.Wr.)
- Przedstawiono informację o utworzeniu i planach działalności Polskiego Konsorcjum Polarnego, które skupia na podstawie umowy o współpracy 18 wyższych uczelni i instytutów naukowych, z uwzględnieniem bliskiej współpracy z KBP PAN m. in. w zakresie proponowanych prac nad Narodowym Programem Badań Polarnych (ref. Przewodnicząca PKPol - Mgr Agnieszka Kruszewska).
- Zaprezentowano informację o rozwoju działalności Centrum Studiów Polarnych – KNOW w postaci rozpoczęcia Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych III stopnia i posiedzenia Międzynarodowej Rady Naukowej Centrum (ref. prof. Jacek Jania)
- Przedstawiono informację o działalności międzyresortowej grupy roboczej *Polar Task Force* przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych, w ramach prac której ma powstać notatka o sugerowanych założeniach polityki polarnej RP dla Ministra Spraw Zagranicznych (ref. Amb. Jakub T. Wolski, Departament Prawno-Traktatowy MSZ).
- Zaprezentowano informację o działaniach APECS-Polska (ref. Dr Bartłomiej Luks, IGF PAN).
- Złożono bieżące informacje o udziale w pracach polarnych organizacji międzynarodowych, w tym w szczególności udział w XXXIII SCAR Delegates' Meeting, SCAR Scientific Standing Groups, SCAR Open Science Conference 2014, COMNAP AGM i towarzyszące posiedzenia organizacyjne w Auckland, New Zealand w sierpniu i wrześniu 2014r. (ref. Prof. Andrzej Gaździcki i in.); reorganizacja European Polar Board (ref. Prof. Aleksander Guterch); IASC – utworzenie filii Sekretariatu IASC w Polsce przy Centrum Studiów Polarnych na UŚ w Sosnowcu, koordynującego program stypendialny IASC i wspierania młodych badaczy, a także informacja o podpisaniu listu intencyjnego dla zawiązania współpracy austriacko-czesko-polskiej w ramach: „Central European Polar Partnership” (ref. Prof. Jacek Jania – Dodatek nr 2). Wspomniano także relacje i inicjatywy w ramach współpracy z innymi organizacjami międzynarodowymi.
- Przedstawiono inicjatywy utworzenia muzeów polarnych w Szczecinie i w Kazimierzu Dolnym, popierając idee i rekomendując władzom KBP nowej kadencji podjęcie odpowiednich działań.
- Przewodniczący omówił podjęte już zobowiązania Komitetu na nadchodzący rok 2015 (jeśli Komitet zostanie powołany na nową kadencję), do których należą m.in. współorganizacja międzynarodowej konferencji „2nd International Conference on Polar Climate and Environmental Change in the Last Millennium” (UMK, Toruń) oraz udział w organizacji „1st Central European Polar Meeting. International Conference on the occasion of the centenary of the death of Julius Payers”, 10th – 13th November 2015, Austrian Academy of Sciences, Wiedeń, Austria.
- Zalecono przekazanie władzom Komitetu w nowej kadencji włącznie do planów działalności udziału w opracowaniu Narodowego Programu Badań Polarnych, zadbanie o zaktywizowanie działań merytorycznych wszystkich zespołów problemowych Komitetu, wzmożenie działań popularyzujących nauki polarne oraz utworzenie muzeum lub sieci muzeów – eksploratoriów prezentujących polskie badania polarne.

II.2. Posiedzenia prezydium Komitetu (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym posiedzenia z referatami naukowymi).

Posiedzenia Prezydium nie odbywały się dla zaoszczędzenia kosztów i czasu Członków Prezydium. Zastąpiono je komunikacją drogą elektroniczną (e-pocztą).

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (liczba, w tym posiedzenia z referatami naukowymi).

Nie odbyły się formalne - odrębne posiedzenia członków zespołów, poza spotkaniami przy okazji XXXV Sympozjum Polarnego i innych konferencji tematycznych. Członkowie komunikowali się drogą elektroniczną.

1) **Zespół klimatologii i kriologii polarnej** – Przewodniczący prof. dr hab. Rajmund Przybylak (sprawozdanie z działalności zespołu – Dodatek nr 3)

W 2014 r. skład Zespołu Klimatologii i Kriologii Polarnej (ZKiKP), powiększył się o grono dziewięciu ekspertów, obecnie liczy 22 osoby.

Do osiągnięć aktywności naukowo-badawczej członków zespołu należy zaliczyć:

- Współorganizację XXIV Seminarium Meteorologii i Klimatologii Polarnej (Lublin, 9-10 maja 2014 r.)
- Prace w ramach Atmosphere Working Group organizacji IASC w 2014 r.

- Czynny udział w 4th European Conference on Permafrost w Evora (Portugalia) w dniach 17-22.06. 2014r.
  - Udział w spotkaniu Rady International Permafrost Association w dniu 18 czerwca 2014, gdzie zaprezentowano referat dotyczący podjęcia współpracy między organizacjami IPA i IGS w sprawie ustalenia, odpowiadającej w większym stopniu rzeczywistości, definicji, zasięgu, etc. permafrostu.
  - Rozpoczęcie organizacji międzynarodowej konferencji polarnej pt. 2nd International Conference 'Polar climate and environmental change in the last millennium', która odbędzie się w Toruniu w dniach 24-26.08. 2015 r.
  - Przygotowanie dla International Permafrost Association, raportu rocznego z działalności polskich badaczy w 2014 r. w zakresie badań permafrostu i warstwy aktywnej, który będzie dostępny na stronie <http://ipa.arcticportal.org/publications/country-reports.html>.
- 2) **Zespół oceanologii oraz ekologii mórz polarnych** – koordynator *ad hoc* dr hab. Waldemar Walczowski prof. IO PAN
- Na posiedzeniu plenarnym Komitetu dnia 15.12.2014r. w imieniu Zespołu prof. W. Walczowski złożył sprawozdanie ustne z działań członków Zespołu. Obejmowało ono udział w projektach i programach międzynarodowych polskich zespołów badawczych, udział w pracach międzynarodowych naukowych organizacji polarnych dla Arktyki, a także dla Antarktyki, udział w przedstawicieli Zespołu w prestiżowych konferencjach międzynarodowych. Członkowie Zespołu przygotowali raport dla Ministerstwa Infrastruktury odnośnie działań badawczych w obrębie mórz polarnych. Zespół nie wybrał nowego przewodniczącego po śmierci prof. Jana Piechury, mimo inicjatyw demokratycznego wyłonienia lidera zgłaszanym przez Przewodniczącego Komitetu.
- 3) **Zespół biologii i rozwoju polarnych krajobrazów lądowych** – Przewodnicząca prof. dr hab. Maria Olech (sprawozdanie z działalności zespołu – Dodatek nr 4)
- Zespół liczy 21 osób, aktywność naukowo-badawcza jego członków skupiała się wokół następujących obszarów badawczych:
- badania antarktyczne z zakresu biologii lądu i morza oraz GIS,
  - arktyczne badania fizycznogeograficzne na wybrzeżach Isfjordu, a także dendrochronologiczne i dendroklimatologiczne badania w grenlandzkiej stacji Zackenberg,
  - arktyczne badania w zakresie biologii lądu (w tym wód słodkich) ze szczególnym uwzględnieniem Svalbardu,
  - biologii i rozwoju polarnych roślin naczyniowych w Arktyce (Hornsund) i Antarktyce (Zatoka Admiralicji),
  - badania glonów w Antarktyce, porostów w Arktyce i zespołów mikrobiologicznych w obydwu strefach polarnych, a także badania fitosocjologiczne w kontekście zmian klimatu.
- Ponadto członkowie zespołu skupiali swe aktywności na:
- propagowaniu wyników badań na forach międzynarodowych („4 European Conference on Permafrost”, Warsztaty Grup Roboczych IASC „Arctic snow cover changes and their consequences”, konferencja ICARP),
  - organizacji 35 Sympozjum Polarne i wycieczki terenowej „7th International Conference on Permafrost” w Poczdamie, w 2016 r.,
  - zorganizowaniu wystawy o tundrze obydwu stref polarnych w Ogrodzie Botanicznym IB UJ.
- 4) **Zespół geodezji, geofizyki i geologii obszarów polarnych** - Przewodniczący prof. dr hab. Aleksander Guterch
- Na posiedzeniu plenarnym Komitetu dnia 15.12.2014r. prof. Aleksander Guterch złożył sprawozdanie ustne z działań członków Zespołu. Podkreślił udział w programach międzynarodowych, w tym przygotowania do dużego międzynarodowego programu geodynamicznego w Arktyce z istotnym udziałem polskich badaczy. Przedstawił udział członków Zespołu w pracach międzynarodowych

organizacji naukowych, zwłaszcza European Polar Board, oraz w prestiżowych konferencjach międzynarodowych.

- 5) **Zespół nauk społecznych oraz historii polskich badań polarnych** - Przewodniczący prof. dr hab. Ryszard Czarny (sprawozdanie z działalności zespołu – Dodatek nr 5)
Trzon Zespołu stanowią pracownicy i współpracownicy Katedry Krajów Europy Północnej Uniwersytetu J. Kochanowskiego w Kielcach. Członkowie Zespołu koncentrowali swą aktywność naukowo-badawczą w czterech zasadniczych obszarach:
1. Działalność publikacyjna krajowa i zagraniczna;
  2. Reprezentowanie Polski w międzynarodowych gremiach badawczych i organizacyjnych;
  3. Organizacja i udział w konferencjach i sympozjach naukowych poświęconych tematyce Północy.
  4. Przygotowywanie opinii i ekspertyz na zlecenie instytucji państwowych RP.

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1 Konferencje naukowe zorganizowane/ współorganizowane przez Komitet lub organizowane pod patronatem Komitetu:

Liczba ogółem
w tym:

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorgani- zatorzy, patronat	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
		krajowa	międzynarodowa	ogółem	z zagranicy		
XXXV Sympozjum Polarne Diversity and state of polar ecosystems, 4-7 czerwca 2014, Wrocław	Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego, Uniwersytet Wrocławski Komitet Badań Polarnych PAN	-	międzynarodowa	170	11	135 (64 referaty, 69 posterów)	11 584,66 zł

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych

III.2 Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej.

Konferencja miała charakter międzynarodowy i z tej perspektywy pozwoliła ocenić, że w polskim środowisku naukowym zajmującym się obszarami polarnymi pojawiły się nowe kierunki badań oraz udane próby uogólnień. Istotnym zjawiskiem był młody wiek większości autorów wystąpień i bogactwo tematyki badawczej oraz częsta interdyscyplinarność badań. Wiele wystąpień sięgało dobrych standardów międzynarodowych. Dostrzeżono znaczny postęp metodyczny i techniczno-aparaturowy polskich badań. Organizatorzy zastosowali bardzo dobre rozwiązanie referatów i posterów dla forum międzynarodowego i krajowego, w postaci dwujęzycznych prezentacji (slajdy w języku angielskim – dopuszczalna prezentacja po polsku) i postery wyłącznie po angielsku. Ogólny poziom merytoryczny uzyskał dobrą ocenę zaproszonych i zgłoszonych uczestników zagranicznych.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

- 1) Członkowie Komitetu udzielili w 2014 r. wielu wywiadów prasowych, telewizyjnych i radiowych.
- 2) Komitet Badań Polarnych PAN objął honorowym patronatem produkcję filmu dokumentalnego, realizowanego na Polskiej Stacji Antarktycznej im. H. Arctowskiego w sezonie 2014/2015, przez zespół Polskiej Kroniki Filmowej. Film "Antarktyda. Gdy pojawia się ciepło" powstaje w związku z jubileuszem 40-lecia pierwszej polskiej naukowej ekspedycji morskiej do Antarktyki.

- 3) Jedną z form systematycznej działalności upowszechniającej i promującej naukę było prowadzenie strony internetowej KBP PAN (<http://www.kbp.pan.pl/>). Strona jest uzupełniana bieżącymi informacjami dotyczącymi polskich badań polarnych.
- 4) Pod patronatem Polskiego Konsorcjum Polarnego i KBP PAN zorganizowano okolicznościową wystawę plenerową „Nauki polarne pod polską flagą”, którą eksponowano 26 maja – 8 czerwca 2014, w centrum Wrocławia - ul. Kuźnicza (w koincydencji z XXXV Sympozjum Polarnym).

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu (opis)

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych; formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytucjami naukowymi Akademii na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/ problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

Systematyczne i aktywne działania Komitetu Badań Polarnych PAN w kolejnych latach upływającej kadencji, prowadziły do konsolidacji środowiska polskich badaczy polarnych z różnych ośrodków. Przyniosło to istotne rezultaty w roku 2014. Komitet zainicjował działania, które doprowadziły do utworzenia Polskiego Konsorcjum Polarnego (PKPol), które skupia 18 wyższych uczelni i instytutów naukowych (na podstawie umowy o współdziałaniu zawartej w 2014r.). Sekretariat Konsorcjum działa na Uniwersytecie Śląskim przy Centrum Studiów Polarnych, utworzonym przez UŚ, IGF PAN i IO PAN, a posiadającym status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) w zakresie nauk o Ziemi. Synergia pomiędzy działaniami tych trzech instytucji znacznie wzmacnia interdyscyplinarne badania Arktyki i Antarktyki w Polsce oraz ich znaczenie międzynarodowe. Między innymi filia Sekretariatu IASC ds. koordynacji wspierania młodych badaczy. Należy podkreślić, że po raz pierwszy w historii otwarto Interdyscyplinarne Studia Polarne III stopnia w Centrum Studiów Polarnych, które rozpoczęło 20 doktorantów. W procesie kształcenia uczestniczą wybitni specjaliści z jednostek spoza Centrum, będący członkami KBP PAN oraz z zagranicy. Jest to zasadnicze wzmocnienie polarnego potencjału naukowego w segmencie młodych badaczy.

Za wyjątkowy i znamieny sukces Komitetu należy uznać udział w międzynarodowym projekcie naukowym „Strategic Environmental Impact Assessment of the Arctic” finansowanym przez Komisję Europejską, koordynowanym przez Arctic Centre, University of Lapland, w Rovaniemi, Finlandia (zakończony w 2014 r.). Rezultaty, m.in. w postaci wydawnictwa „*The European Arctic Initiatives. Compendium*”, prezentującego flagowe inicjatywy podjęte przez Unię Europejską w regionie Arktyki, zostały wysoko ocenione przez przedstawicieli Komisji Europejskiej. W prace projektowe zaangażowani byli członkowie Zespołu nauk społecznych oraz historii polskich badań polarnych, a zwłaszcza dr. M. Łuszczuk. Spodziewana jest kontynuacja prac nad pełnym uruchomieniem EU Arctic Information Centre obejmującego również partnerski udział Polski. Za bardzo ważne wydarzenie należy uznać zawiązanie przez Komitet Badań Polarnych PAN oraz wiodące instytucje polarne w Austrii i Republice Czeskiej „Central European Polar Partnership”, ułatwiające współdziałanie i wzmacniające wspólne inicjatywy naukowe na forum międzynarodowym. Można stwierdzić, że wspomniane najważniejsze elementy silnego rozwoju polskich interdyscyplinarnych badań polarnych, którym patronuje, stymuluje i aktywnie wspiera Komitet Badań Polarnych PAN, są wyraźnym pokłosiem bardzo dużej aktywności naukowej w czasie Międzynarodowego Roku Polarnego – IPY (2007-2009). W prace IPY zostali szeroko włączeni młodzi naukowcy. KBP PAN od lat wspiera zorganizowany ruch młodych badaczy polarnych u progu kariery, skupionych w Association of Polar Early Career Scientists (APECS), który ma oddział w Polsce.

Wymienione długofalowe działania Komitetu i ich skumulowane efekty wskazują na potrzebę ponownego zdefiniowania najważniejszych kierunków badań, kluczowych problemów naukowych i priorytetowych zadań dla polskiego środowiska badaczy polarnych, w perspektywie dekady. Inicjatywa opracowania nowego Narodowego Programu Badań Polarnych jest bardzo istotna dla efektywniejszego wykorzystania potencjału intelektualnego, doświadczenia i umiejętności zespołów naukowych oraz aparatury i infrastruktury, w kontekście

ustalanych właśnie międzynarodowo priorytetowych kierunków badań w Arktyce i ustalonych już dla Antarktyki. Nauka polska uczestniczy w tych działaniach i formułowaniu programów długofalowych. Należy podkreślić, że wychodzimy do planowania z wyraźnie wyższego poziomu możliwości i potencjału niż przygotowując program narodowy dla lat 2002-2010 i przygotowując się do IV Międzynarodowego Roku Polarnego. Opracowanie narodowych priorytetów badawczych w skali następnej dekady, we współpracy z Polskim Konsorcjum Polarnym winno być priorytetem przyszłej kadencji KBP PAN. Opracowany dokument poza badaniami podstawowymi powinien także wskazywać obszary potencjalnie aplikacyjnych kierunków badań w obrębie wszystkich dyscyplin nauk polarnych. Ważnym elementem będzie kształcenie i podnoszenie kompetencji kadry naukowej. Komitet Badań Polarnych powinien objąć swoją pieczę i patronatem działania edukacyjne na różnych poziomach, podobnie jak popularyzację polskich wyników badań regionów polarnych. Nauki polarne są z definicji międzynarodowe i interdyscyplinarne. Można wyraźnie stwierdzić, że działania Komitetu Badań Polarnych PAN, członków Komitetu i instytucji współpracujących ściśle z Komitetem wyraźnie podniosły pozycję i prestiż międzynarodowy polskich badań polarnych w zakresie badań Arktyki i Antarktyki, a także pozycji kwartalnika *Polish Polar Research* wydawanego przez KBP PAN. W zakresie działalności na forum krajowym stwierdzono potrzebę wzmożenia transferu wyników badań i osiągnięć polskich badań polarnych do społeczeństwa poprzez media i bezpośredni udział w popularyzacji poprzez publiczne wykłady, wykłady w szkołach, udział w festiwalach nauki, wystawach i poprzez inne formy upowszechniania wiedzy.

V.2 Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym.

V.2.1. Ekspertyzy²: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis).

- 1) Na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju KBP PAN sporządził sprawozdanie z działalności naukowej polskich jednostek naukowych w obrębie mórz polarnych, realizowanych projektów krajowych i międzynarodowych w 2013 r. oraz przekazał opinie i rekomendacje w zakresie realizacji polskiej polityki morskiej w Arktyce i Antarktyce (oprac. Członkowie Zespołu oceanologii oraz ekologii mórz polarnych - luty 2014r.).
- 2) W odniesieniu do realizacji przez Polskę działań Traktatu Antarktycznego: Zakład Biologii Antarktyki, Instytut Biochemii i Biofizyki PAN: w porozumieniu z MSZ RP opracowano i przedłożono dwa dokumenty na forum XXXVII ATCM/XVII CEP (Brasilia, 28.04.2014–07.05.2014 – Dr Anna Kidawa)
  - WP005 UAVs and their possible environmental impacts. (Germany, Poland)
  - BP017 Remote sensing of environmental changes on King George Island (South Shetland Islands): establishing a new monitoring program. (Poland)

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (wykaz).

1. Przedstawiciele KBP PAN brali aktywny udział w przygotowaniu i pracach międzyresortowej grupy roboczej przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych „Polar Task Force” (posiedzenie dnia 16 grudnia 2014r.).
2. Członkowie KBP PAN przekazywali opinie, konsultacje i sprawozdania z polskiej działalności naukowej na wniosek i potrzeby Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, zwłaszcza w odniesieniu do członkostwa, jako Państwo Konsultatywne Traktatu Antarktycznego.
3. Członkowie KBP PAN sformułowali opinię, konsultacje i sprawozdania dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Rybołówstwa, dla przedstawiciela Polski w CCAMLR (Przewodniczącego Komisji ds. Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki - The Commission for the

---

² Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

Conservation of Antarctic Marine Living Resources w latach 2012-2014) dotyczące szerokiego spektrum spraw rybołówstwa dalekomorskiego, ułatwiające formułowanie stanowiska strony polskiej i budowanie argumentacji merytorycznej do jego przeforsowania.

4. Przedstawiciele KBP PAN sformułowali instrukcje dla przedstawicieli Polski na spotkania:

- XXXIII. spotkanie Komitetu Naukowego (Scientific Committee CCAMLR XXXIII, 20-24.10.2014 Hobart, Australia)
- XXXIII. spotkanie Komisji ds. Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki (CCAMLR XXXIII, 21.10. - 31.10.2014, Hobart, Australia) (dr Anna Kidawa, dr Korczak-Abshire).

5. Opracowano i zgłoszono trzy dokumenty, przedstawione na spotkaniu grupy roboczej ds. Monitoringu Ekosystemów i Zarządzania (WG-EMM, 07-18 lipca 2014 r., Punta Arenas, Chile):

- WG-EMM-14/43 - Santos M.M., Korczak-Abshire M., Juárez M.A., Trivelpiece W.Z., Hinke J.T. 2014 How similar are CEMP indices from adjacent locations? A case of study using *Pygoscelis adeliae* and P. papua monitoring data from three breeding colonies on King George Island.
- WG-EMM-14/59 Panasiuk-Chodnicka A., Korczak-Abshire M., Żmijewska M.I., Chwedorzewska K., Szymczak E., Burska D., Pryputniewicz-Flis D., Łukawska-Matuszewska K. 2014. Admiralty Bay (South Shetland Islands) as a model area for the long-term marine monitoring program – reasons and opportunities.
- WG-EMM-14/60 Panasiuk-Chodnicka A., Wawrzynek J., Żmijewska M. I. 2014. Species variability and population structure of Euphausiacea in Admiralty Bay (King George Island; South Shetland Islands) during Antarctic summer.

V. 3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis).

VI. Działalność wydawnicza

VI.1

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji: - drukowanej - elektronicznej	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
Wydawnictwa ciągłe (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	Polish Polar Research (kwartalnik)/ Wydawca Komitet Badań Polarnych PAN	W wersji: drukowanej – tak elektronicznej - tak	200 300	45.285,82 zł
Wydawnictwa zwarte (np. monografie, materiały pokonferencyjne, inne)	Migala K. et al. 2014 (eds.) Book of Abstracts 35th Polar Symposium „Diversity and state of polar ecosystems” 4-7 June 2014, Wrocław, 136pp, ISBN 978-83-62673-39-1 Zeszyt nr 17-18 Biuletynu Polarnego (z płytą CD) Red. A. Manecki Krzysztof Birkenmajer, Geolog – Polarnik. (pracowanie: L. Kolondra), Centrum Studiów Polarnych, Sosnowiec 2014	W wersji: drukowanej – nie elektronicznej – tak W wersji: drukowanej – tak elektronicznej – nie W wersji: drukowanej – tak elektronicznej - nie	 200 egz.	- - -
Pozostałe publikacje	Różne publikacje naukowe i popularyzatorskie związane z działalnością Zespołów problemowych KBP PAN			

VI.2. Omówienie działalności wydawniczej Komitetu w roku sprawozdawczym.

Polish Polar Research (PPRes) - kwartalnik Komitetu Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk publikuje od 1980 r. oryginalne artykuły naukowe prezentujące rezultaty badań prowadzonych w obszarach polarnych. Wszystkie artykuły są recenzowane i publikowane w języku angielskim.

Polish Polar Research czasopismo międzynarodowe, którego zakres tematyczny obejmuje w przeważającej

części nauki o Ziemi i nauki biologiczne. Skład Komitetu Redakcyjnego stanowi znaczące grono uczonych z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych.

W roku sprawozdawczym 2014 wydano drukiem vol. 35 na który złożyły się 4 numery o objętości 646 stron. Opublikowano 31 artykułów. Autorzy prac to w sumie 91 naukowców, w tym z 75 zagranicznych ośrodków naukowych. Złożone do redakcji w 2014 roku prace były recenzowane przez 78 specjalistów, w tym 56 zagranicznych.

Wszystkie roczniki PPRes. począwszy od nr. 1/1980 są dostępne on-line w internecie: www.polish.polar.pan.pl (za lata 1980-2010) i www.versita.com/ppr (od 2010-2013), jak również na platformie www.degruyter.com/view/j/popore.

Polish Polar Research jest rejestrowany w międzynarodowych bazach: Science Citation Index Expanded, Journal Citation Reports/Science Edition, AGRICOLA, Biological Abstract, BIOSIS Previews, Cold Regions Bibliography, Current Antarctic Literature, EBSCO, Geological Abstracts, Polish Scientific Journals Contents-Agricultural and Biological, Sciences, Quarterly Review i Zoological Record.

Impact Factor - 0.788 wg Journal Citation Reports/Science Edition (2013/14).

Ponadto pod patronatem Komitetu Badań Polarnych PAN wydano 4 wydawnictwa zwarte, finansowane spoza środków DUN (por. Tabela VI.1).

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

Współpraca Komitetu z organizacjami międzynarodowymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (m.in. pełnienie przez Komitet funkcji komitetu narodowego ds. współpracy z organizacjami naukowymi, współpraca z innymi międzynarodowymi organizacjami naukowymi, udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów itp. międzynarodowych organizacji naukowych.

- 1) **International Arctic Science Committee (IASC)** - Międzynarodowy Komitet Badań Arktycznych stanowi organizację pozarządową należącą do ICSU (International Council of Science). Siedzibą głównego Sekretariatu IASC jest Poczdam w Niemczech. Obecnie do IASC należy 22 kraje. Polska jest członkiem od początku funkcjonowania organizacji (1991r.). Prof. J.A. Jania – Narodowy Reprezentant w Radzie (Council) IASC; Reprezentanci Polski (z wyboru) do grup roboczych: Prof. Ryszard Czarny, Dr Michał Łuszczuk – Social & Human Working Group; Prof. Tadeusz Niedźwiedz, Prof. Rajmund Przybylak – Atmosphere Working Group, Prof. Piotr Głowacki, Prof. Wiesław Ziaja – Terrestrial Working Group; Prof. Jan M. Wesławski, Prof. Waldemar Walczowski – Marine Working Group; Prof. Krzysztof Migala, Prof. Jacek A. Jania – Cryosphere Working Group biorą aktywny udział w dorocznych posiedzeniach i aktywności za pomocą komunikacji elektronicznej.

W 2014 r. odbyło się posiedzenie Rady (Council) oraz Working Groups podczas Arctic Science Summit Week 2014 (ASSW 2014) – 5-8 kwietnia 2014, Helsinki, Finlandia. Na posiedzeniu Rady zdecydowano o przyjęciu oferty Polski finansowania filii Sekretariatu IASC przy Centrum Studiów Polarnych i sekretariacie Polskiego Konsorcjum Polarnego na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu.

Członkostwo w IASC stwarza badaczom z Polski możliwość wpływania na kierunki światowej polityki naukowej w zakresie badań Arktyki. Ułatwia to (zwłaszcza poprzez pracę Working Groups) na współinicjowanie i włączanie się do wielkich międzynarodowych programów i projektów badawczych. Wiąże się to z szerokim zakresem polskich badań prowadzonych w atlantyckim sektorze Arktyki (na lądzie i na morzu), w tym z funkcjonowaniem stałej Polskiej Stacji Polarnej w Hornsundzie, Spitsbergen, Svalbard oraz sezonowych stacji 4 polskich uniwersytetów. Szczególne korzyści obejmują włączanie młodych badaczy do międzynarodowych zespołów badawczych oraz wspierania finansowego ich udziału w specjalistycznych warsztatach i w dużych konferencjach światowych (łącznie, różnej formie do 10 osób w 2014 r. Komitet Badań Polarnych PAN przygotowuje doroczne sprawozdania dla IASC, prezentowane na posiedzeniach Rady i mające odzwierciedlenie w biuletynie IASC. Prof. Krzysztof Birkenmajer - Honorowy Przewodniczący KBP, recenzował wydawnictwo książkowe poświęcone historii powstania i rozwoju IASC w 25-lecie istnienia – na obchody jubileuszowe podczas kongresu ASSW 2015 w Japonii.

- 2) **Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR)** - Komitet Naukowy Badań Antarktycznych
Spotkania SCAR odbywają się co dwa lata. SCAR stanowi organizację pozarządową należącą do ICSU (International Council of Science), z siedzibą w Cambridge (Wielka Brytania). Polskim Delegatem do SCAR jest prof. Andrzej Gaździcki (Instytut Paleobiologii PAN). Polska została przyjęta do SCAR jako 13 państwo w 1978 r. w związku z prowadzeniem badań naukowych w Antarktyce i założeniem stałej Polskiej Stacji Antarktycznej im. H. Arctowskiego na Wyspie Króla Jerzego (King George Island, South Shetlands) w 1977 r. Obecnie rodzina SCAR obejmuje już 39 krajów. Z ramienia Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN w dniach od 24 sierpnia do 3 września 2014 r. prof. A. Gaździcki (Instytut Paleobiologii PAN) uczestniczył jako "Delegate to SCAR" strony polskiej w obradach XXXIII Scientific Committee on Antarctic Research w Auckland (Nowa Zelandia). Brał udział w posiedzeniach SCAR Standing Scientific Group on GeoSciences (24 i 29 sierpnia), SCAR Open Science Conference (25-28 sierpnia) i SCAR Delegates' Meeting (1-3 września). Sprawozdanie złożono do PAN. Członkostwo w SCAR stwarza możliwości polskim naukowcom wpływania na światową politykę naukową w badaniach Antarktyki, gdzie na szeroką skalę prowadzone badania biologiczne i w zakresie nauk o Ziemi w oparciu o Polską Stację Antarktyczną im. H. Arctowskiego. Obecnie na naszej stacji pracuje już 39. Polska Wyprawa Antarktyczna. Komitet Badań Polarnych PAN przygotowuje raporty dla SCAR dotyczące rezultatów polskich badań naukowych w Antarktyce (są one dostępne na stronie internetowej SCAR <http://www.scar.org>).

- 3) **European Polar Board /European Science Foundation (EPB)** - Europejska Rada Polarna - Expert Committee for the European Commission, Directorate General for Research & Innovation. Polskim Reprezentantem jest Prof. Aleksander Guterch (Instytut Geofizyki PAN). Aktualnie, członkami są przedstawiciele 17 państw europejskich: Austria, Belgia, Bułgaria, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Włochy, Holandia, Norwegia, Polska, Portugalia, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Wielka Brytania. Europejska Rada Polarna, z siedzibą w Strasburgu, działała dotąd w ramach Europejskiej Fundacji Nauki. W 2014 r. odbyły się posiedzenia EPB w Helsinkach, 6-7 kwietnia oraz w Hadze, 4-5 grudnia. Od 1 stycznia 2015 r. rozpoczyna pełnienie funkcji Komitetu Ekspertskiego dla Komisji Europejskiej ds. polityki Unii w polarnych regionach Ziemi – w Arktyce i w Antarktyce. Podjęto decyzję, że siedziba EPB będzie się zmieniała w cyklu 5-letnim. Sekretariat EPB będzie działał, w latach 2015-2019, w Hadze w Holandii. Przyczyną tych zmian organizacyjnych jest większe zaangażowanie UE w problematykę i obecność naukową, polityczną i gospodarczą przede wszystkim w Arktyce, ale także w Antarktyce. Narzędziem EPB dla realizacji zamierzeń ma być Europejskie Konsorcjum Polarne (EU-PolarNet Consortium), koncentrujące swoje plany na realizacji przedsięwzięć określonych w ramowym programie naukowym p.t. „*Arctic and Antarctic Science for Europe. The Polar Regions in a Connected World – a challenge for Horizon 2020*”. W jego ramach najważniejszym zadaniem jest organizacja dużego nowoczesnego interdyscyplinarnego zaplecza infrastrukturalnego. Ma w ten sposób powstać Międzynarodowe Europejskie Polarne Centrum Badawcze, dostępne dla członków Europejskiego Konsorcjum Polarnego. Priorytety badawcze muszą być związane wyłącznie z aktywnością naukową w wielkich międzynarodowych programach badawczych, przede wszystkim, w programach o charakterze interdyscyplinarnym.

- 4) **Forum of Arctic Research Operators (FARO)** - Forum Operatorów Badań Arktycznych - Obecnie organizacja, której siedziba znajduje się w Danii (Department of Bioscience, Aarhus University) zrzesza 20 krajów członkowskich, wraz z nowo przyjętymi: Austrią i Portugalią. Narodowy Reprezentant prof. Piotr Głowacki (IGF PAN) wziął udział w corocznym posiedzeniu FARO, które odbyło się podczas Arctic Science Summit Week 2014 (ASSW 2014) w Helsinkach, w Finlandii, w dniu 5.04.2014 r.. Do najważniejszych kwestii poruszonych podczas spotkania należy zaliczyć zmianę systemu i wielkości odprowadzanej składki, która pozawala na pokrycie kosztów wynagrodzenia dla sekretarza naukowego, obsługi technicznej strony internetowej, materiałów informacyjnych i kosztów podróży. Obecnie wyniesie ona 1000EUR/1500 USD. Podczas spotkania omówiono udział FARO w Euro-Polar Net wspólnie z European Polar Board. Współpraca dot. m.in. wspólnego projektu stworzenia katalogu europejskich infrastruktur badawczych w Arktyce i Antarktyce, informacje te w znacznym stopniu ułatwią przygotowywanie międzynarodowych projektów badawczych.

- 5) **International Permafrost Association (IPA)**- Międzynarodowe Stowarzyszenie Zmarzlinoznawstwa, Przedstawiciel Polski - Prof. Rajmund Przybylak (UMK). Obecność czynna w organizacji pozwala na zapoznanie się z aktualnym stanem badań dotyczących permafrostu na świecie, wpływania na priorytetowe przyszłe kierunki badań, poznanie czołowych liderów zespołów badawczych. Podczas spotkania Rady IPA w dniu 18 czerwca 2014, w Evora w Portugalii, strona polska (dr hab. Wojciech Dobiński) zaprezentowała referat dotyczący podjęcia współpracy między organizacjami IPA i IGS w sprawie ustalenia, odpowiadającej w większym stopniu rzeczywistości, definicji, zasięgu, etc. permafrostu. Badania permafrostu w kontekście globalnego ocieplenia są coraz bardziej niezbędne i pilne, ze względu na zawarty w nim w dużych ilościach metan w postaci zamrożonej, który jest ważnym gazem cieplarnianym. Przesyłany do siedziby IPA raport roczny z działalności polskich badaczy w 2014 r. w zakresie badań permafrostu i warstwy aktywnej (dostępny na stronie <http://ipa.arcticportal.org/publications/country-reports.html>) jest okazją do prezentacji polskich osiągnięć w zakresie badań permafrostu, a co za tym idzie ich promocji.

- 6) **Council of Managers of National Antarctic Programs (COMNAP)** - Rada Menadżerów Narodowych Programów Antarktycznych. Organizacja zrzesza operatorów stacji antarktycznych. Państwa zaangażowane w działalność COMNAP-u mają za zadanie współpracować w zakresie wsparcia i rozwiązań logistyczno-operacyjnych w rejonie antarktycznym. Coroczne XXVI walne zgromadzenie COMNAP odbyło się w Christchurch (Nowa Zelandia) w dniach 27-29 sierpnia 2014. W spotkaniu uczestniczyła z-ca dyr. IBB PAN Agnieszka Kruszewska. W ramach spotkania delegatów COMNAP podjęto decyzje o konieczności wsparcia, ze strony narodowych programów antarktycznych, programu kluczowych obszarów badań antarktycznych (*the Horizon Scan* - zaproponowanego przez SCAR), wyłonionych na podstawie 80 zagadnień naukowych zgłoszonych przez badaczy pracujących w rejonach polarnych. COMNAP rozpocznie działania zmierzające do zabezpieczenia ich realizacji poprzez zidentyfikowanie potrzeb w zakresie technologii, sprzętu, logistyki oraz kosztów. Dodatkowo delegaci na COMNAP uzgodnili konieczność zorganizowania warsztatów, które pozwolą zweryfikować możliwości poszczególnych narodowych programów antarktycznych w zakresie dostosowania ich logistyki do zmieniających się warunków brzegowych wokół Antarktydy, w związku z przyrastającą ilością lodu morskiego.

- 7) **Scientific Committee of the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (SC-CCAMLR)** - Komitet Naukowy Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki
W zakresie udziału Polski w pracach międzynarodowej organizacji CCAMLR, której to organizacji Polska przewodniczyła w 2014r., członkowie Komitetu pełnią funkcje doradcą w stosunku do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Departament Rybołówstwa) dotyczącą rejonu Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki (CCAMLR). W 2014 roku strona Polska wzięła udział w spotkaniu grupy roboczej ds. Monitoringu Ekosystemów i Zarządzania (07-18 lipca 2014 r., Punta Arenas, Chile), oraz XXXIII spotkaniu Komitetu Naukowego Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki (20-24 października 2014 r., Hobart, Tasmania). W maju 2014 r. Polska dostarczyła dane dotyczące tzw. "*krill-dependent predators*" w obszarze 48.1 do międzynarodowej bazy CCAMLR. Narodowy program monitoringu gatunków wskaźnikowych, koordynowany przez dr inż. M. Korczak-Abshire (IBB PAN), przedstawiciela Polski w Komitecie Naukowym CCAMLR, realizowany jest w oparciu o Polską Stację Antarktyczną im. H. Arctowskiego i refugium Lions Rump CEMP site na Wyspie Króla Jerzego, Szetlandy Południowe. W ramach międzynarodowej współpracy, zespół, którego zadaniem jest monitorowanie gatunków wskaźnikowych w obszarze 48.1, miejsca intensywnej eksploatacji kryla oraz dynamicznie zachodzących zmian klimatycznych, opracował i przedstawił dokumenty ułatwiające podejmowanie decyzji w sprawie środków ochrony i zarządzania ekosystemem morskim na Oceanie Południowym.

Informacje z działalności z w/w organizacjami w roku 2014 zostały ujęte w raportach złożonych przez polskich przedstawicieli w tych organizacjach do Biura Współpracy z Zagranicą PAN.

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (opis)

(np. współpraca z Sejmem, Senatem, jednostkami administracji rządowej, samorządu terytorialnego, współpraca z towarzystwami naukowymi, z innymi organizacjami).

- 1) Stała współpraca z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w zakresie grupy roboczej *Polar Task Force* oraz udziału Polski w pracach Rady Arktyki i działań jako Państwa Konsultatywnego Traktatu Antarktycznego.
- 2) Kontynuowano współpracę z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Departament Rybołówstwa), w ramach świadczenia doradztwa naukowego dla Polskich przedstawicieli w Komisji ds. Konwencji o Zachowaniu Żywych Zasobów Morskich Antarktyki w szerokim spektrum spraw rybołówstwa dalekomorskiego.
- 3) Sprawozdawano do Ministerstwa Środowiska aktywność w zakresie elementów monitoringu środowiska polarnego.

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu.

Przewodniczący oraz Prezydium Komitetu prowadziło bieżące kontakty z polskimi ośrodkami badań polarnych i operatorami polskich stacji polarnych. Korespondowano z podmiotami krajowymi i zagranicznymi w zakresie opiniowania i wspierania polskich badań polarnych, m. in. interweniowano pismem do Gubernatora Svalbardu w sprawie decyzji odnośnie lokalizacji i dalszej pracy terenowej stacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na Spitsbergenie (list z 7 maja 2014r.).

Korespondowano z partnerami zagranicznymi w sprawie zakresu i zasad organizacji „Central European Polar Partnership” – list intencyjny podpisano uroczystie w Ceskich Budejovicach 21 września 2014r. oraz z Interantional Arctic Science Committee w kwestii powołania filii Sekretariatu IASC w Polsce.

Warszawa, dnia 3 lutego 2015 r.

Przewodniczący Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN

Prof. dr hab. Jacek Jania

Sekretarz Naukowy Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN

Dr inż. Małgorzata Korczak-Abshire, tel.(48) 022 846 33 83

Dodatek nr 1

**Sprawozdanie z udziału Komitetu Badań Polarnych PAN w realizacji projektu Komisji Europejskiej
"Strategic Environmental Impact Assessment of the Arctic"**

W okresie od 01.2013 r. do 10.2014 r. Komitet Badań Polarnych na podstawie umowy zawartej między Polską Akademią Nauk i Uniwersytetem Laponii z Rovaniemi uczestniczył jako partner w interdyscyplinarnym projekcie pilotażowym zleconym oraz finansowanym przez Komisję Europejską (No ENV/E.1/SER/2012/0038). Do udziału w projekcie zaproszono 19 partnerów - głównie były to wiodące europejskie ośrodki naukowe zaangażowane w badania arktyczne, zaś rolę lidera tej sieci pełniło Centrum Arktyczne przy Uniwersytecie Laponii.

Istotą projektu było merytoryczne wsparcie kształtowanej od 2008 roku polityki Unii Europejskiej wobec zmieniającego się regionu Arktyki. Działania zlecone w ramach projektu przez Komisję Europejską dotyczyły:

1. sprawdzenia skuteczności i trwałości utworzonej sieci oraz weryfikacji sposobów jej działania jako modelu dla przyszłego Centrum Informacji Arktycznej UE.
2. przeprowadzenie „Oceny wielopłaszczyznowego wzajemnego oddziaływania regionu Arktyki oraz Europy” (Strategic Environmental Impact Assessment). Jej specyfiką było połączenie syntezy wyników interdyscyplinarnych badań dotyczących Arktyki w kontekście europejskim oraz wiedzy, doświadczeń i potrzeb przedstawicieli lokalnych społeczności, ludów rdzennych, instytucji, organizacji pozarządowych, urzędów, prywatnych firm, badaczy, etc. Realizacja tego zadania została ukierunkowana na:
  - (a) pogłębienie wiedzy o Arktyce oraz zmieniającym się jej krajobrazie środowiskowym, społeczno-gospodarczym i politycznym,
  - (b) określenie wpływu poszczególnych polityk unijnych na przyszłość rozwoju Arktyki,
  - (c) nawiązanie dialogu z interesariuszami z europejskiej części Arktyki oraz zagwarantowanie pełnego wykorzystania informacji i wiedzy na rzecz zrównoważonego rozwoju w Arktyce.
3. opracowania kompendium europejskich inicjatyw realizowanych w Arktyce, opracowanie analizy potrzeb w zakresie wiedzy nt. Arktyki oraz dokonanie analizy metod naukowego wsparcia procesów decyzyjnych.

Zgodnie z przyjętą metodologią prac badawczych zawartych w raporcie pt. Impact Assessment Methodology Report oraz podziałem zadań na cztery główne grupy robocze w ramach projektu zorganizowano: (a) pięć spotkań partnerów sieci, (b) dwa spotkania konsultacyjne (warsztaty) z udziałem tzw. interesariuszów (Rovaniemi, 10.2013; Tromsø, 01.2014), (c) seminarium końcowe służące prezentacji wyników projektu w Brukseli

Przygotowano także następujące opracowania i materiały:

- ☐ tzw. broszury informacyjne (factsheets) dotyczące głównych trendów zmian w Arktyce
- ☐ raport pt.: The European Arctic Initiatives Compendium
- ☐ raport pt.: Gap Analysis Report
- ☐ raport pt.: Network Feasibility Analysis Report (do użytku wewnętrznego Komisji Europejskiej)
- ☐ raport końcowy: Strategic Assessment of Development of the Arctic Report
- ☐ raport pt.: Assessments in Policy-making: Case Studies from the Arctic Council Report
- ☐ liczne materiały informacyjne (ulotki, stronę internetową: www.arcticinfo.eu,

media społecznościowe: https://twitter.com/arcticinfo_eu, <https://www.facebook.com/arcticinfo.eu>)

Realizacja bardzo sprawnie zarządzanego i kierowanego projektu przebiegała bez większych problemów, ani opóźnień. W lutym 2014 Komitet Sterujący projektu wspólnie z przedstawicielem Komisji Europejskiej podjęli decyzję o przeniesieniu terminu seminarium końcowego z maja 2014 (kiedy odbywały się wybory do Parlamentu Europejskiego) na wrzesień 2014. Komisja Europejska otrzymała wszystkie wymagane na mocy kontraktu opracowania w wyznaczonych terminach. Warto podkreślić, iż projekt oraz sieć zostały odnotowane w najnowszych dokumentach instytucji unijnych: w rezolucji Parlamentu Europejskiego z 12.03.2014 oraz w Konkluzjach Rady UE z 12.05.2014.

Udział w projekcie przedstawiciela KBP PAN

Zgodnie z decyzją członków KBP oraz na podstawie stosownej umowy zawartej z PAN przedstawicielem PAN w projekcie został dr Michał Łuszczuk (UMCS), do którego zadań należało:

- a) przygotowanie dokumentacji na potrzeby wniosku do Komisji Europejskiej (wiosna-lato 2012),
- b) uczestnictwo w spotkaniach partnerów sieci oraz w komunikacji prowadzonej drogą elektroniczną,
- c) udział w pracach merytorycznych, do których został wyznaczony przez kierownictwo projektu, m.in.: zbieranie materiałów nt. polskich projektów badawczych w Arktyce, kierowanie pracami podgrupy roboczej zajmującej się problematyką eksploatacji surowców energetycznych w europejskiej Arktyce, prowadzenie warsztatów z tego zakresu w Tromsø, przygotowanie jako główny autor rozdziału w Raporcie końcowym, prezentacja rezultatów prac grupy na seminarium końcowym i inne).

Dodatkowo dr Łuszczuk pośredniczył w kontaktach sieci z MSZ RP oraz na wszystkich posiedzeniach KBP

PAN przedstawiał sprawozdania z postępów z realizacji projektu.

Nadzór merytoryczny sprawował Prof. dr hab. Piotr Głowacki (inicjator udziału Komitetu w projekcie), który także reprezentował PAN na seminarium końcowym projektu w Brukseli. Kwestie administracyjno-organizacyjne projektu prowadziło Biuro Współpracy z Zagranicą PAN kierowane przez panią Dyrektor Urszulę Wajcen, a bezpośrednio zajmowały się nimi p. Aleksandra Wiśniewska oraz Dorota Świątek-Olszewska. Należy podkreślić, iż udział KBP PAN w tym projekcie międzynarodowym był pierwszym takim przypadkiem w dziejach Komitetu, co oznaczało - zwłaszcza na początku - konieczność wyjaśnienia wielu kwestii administracyjno-prawnych. Dzięki zaangażowaniu Prezydium KBP PAN i gotowości współpracy Władz PAN większość z nich udało się rozwiązać pozytywnie.

Warto podkreślić udział w projekcie ze strony Arctic Centre z Rovaniemi czwórki pracujących tam Polaków: Karoliny Banul, Małgorzaty Śmieszek (współautorki i redaktorki jednego z raportów cząstkowych), Adama Stępnia (głównego eksperta w zakresie „Strategic Environmental Impact Assessment” oraz głównego redaktora raportu końcowego) oraz Kamila Jagodzińskiego (menadżer projektu i współautora Network Feasibility Analysis).

Dokonując ogólnej oceny należy stwierdzić, iż udział KBP PAN w przedstawionym projekcie:

1. wydatnie wspiera możliwości rozwoju międzynarodowej współpracy polskich naukowców, szczególnie w przypadku powołania na stałe Centrum Informacji Arktycznej UE;
2. jest przykładem efektywnego zaangażowania polskich badaczy w tzw. dyplomację naukową w Arktyce, wsparcia procesów decyzyjnych w ramach UE oraz pośrednio wzmocnienia pozycji Polski na forum współpracy arktycznej;
3. stworzył okazję do prezentacji potencjału polskich badań polarnych na arenie europejskiej.

Letter of Intent for a Central European Polar Partnership

1. The Parties

The Parties to this Letter of Intent (LoI) are:

Austrian Polar Research Institute, Althanstraße 14, 1090 Vienna, Austria; (APRI)

University of South Bohemia, Branišovská 31, 370 05 České Budějovice, Czech Republic; (USB)

Faculty of Science, Masaryk University, Kotlářská 2, 611 37 Brno, Czech Republic; (FS MU)

Committee on Polar Research, Polish Academy of Sciences, ul. Księcia Janusza 64, 01-452 Warszawa, Poland; (CPR PAS)

2. Rationale

Climate change in Polar Regions is a scientific key topic to understand environmental alterations at the global scale. The effects of climate change are highly relevant for the future life of people in those regions and also affect societies in the mid-latitudes of the Earth. The understanding of relevant changes and underlying processes is highly challenging and demand for co-ordinated joint research activities that need high investments such as infrastructure, field expeditions, laboratory and experimental devices as well as computational power. In order to keep these efforts cost-efficient and develop synergies, the undersigned parties decided on a future high-level cooperation, aiming at:

- Developing a common area of scientific interest covering the Arctic and the Antarctic regions,
- Studying both the abiotic and the biotic components of the polar environment, as well as the various linkages between them,
- Investigating the impact of climate and environmental changes on residents of the Polar Regions, as well as on people of the mid-latitude regions.

Research groups and individual scientists from Austria, the Czech Republic and Poland have conducted joint research in polar areas during last two decades. The Parties share the common goal of working together and within and across disciplines to increase our knowledge on components of the Arctic and Antarctic environment, local societies, economy and their connections to the global system.

3. Terms of Agreement

This Lol identifies a joint commitment to excellence in the field of multidisciplinary studies of the Arctic and Antarctic regions, to strive for scientific advances and advice to policy makers, as well as public awareness. The Parties intend to combine relevant efforts as efficiently and effectively as possible, so as to raise the level of impact of all Parties on the development of polar science. To facilitate the process, the Parties agree that the key elements of the partnership are:

- to develop research projects on topics of common interest and cooperation aiming at successful participation at the European research funding level,
- to facilitate access to logistics and infrastructure in polar regions and in-country laboratories,
- to cooperate in the dissemination of results of joint projects, such as the organization of international conferences and workshops,
- to share expertise and facilitate university education in polar research through the exchange of students, early career researchers and teaching staff.

4. Financial Implications of the Lol

Parties will be responsible for the costs of their own activities. Parties shall, where possible, explore opportunities for external funding of collaborative activities anticipated in the Lol. Actual financial contributions to the activities and other implications of this Lol will be considered and agreed to by representatives of the Parties as they arise, and may be changed in accordance with the Parties' requirements without any effect on the substance of this agreement.

5. Non-binding Implications of the Lol

This agreement is between the Parties listed above. It does not preclude the Parties from agreeing to other Lols or formal agreements with other countries and organizations, or bilaterally between the Parties.

6. Duration, Revision and Termination of this Lol

This Lol remains in force for five years, at which time it will be reviewed for possible extension. No action by any of the parties will result in the cancellation of this Lol. The Lol may be revised at any time by mutual agreement between the Parties. Any of the parties may propose alteration to this Lol. The alterations must be agreed by the Parties before being effective. Parties wishing to withdraw from this agreement should do so by a formal letter signed by the authorized Director / Chair-person of their respective institution.

Signed in the three copies on 21 September 2014

For the
Austrian Polar Research Institute
Director
Prof. Dr. Andreas Richter

For the
University of South Bohemia
Rector
Prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc.
Masaryk University
Faculty of Science
Dean
Doc. RNDr. Jaromír Leichman, Dr.

For the
Committee on Polar Research
Polish Academy of Sciences
President
Prof. Dr. Jacek A. Jania

Sprawozdanie z działalności Zespołu Klimatologii i Kriologii Polarnej w 2014 r.

W 2014 r. Zespół Klimatologii i Kriologii Polarnej (ZKiKP), który liczy wraz z członkami stowarzyszonymi 22 osoby, współorganizował XXIV Seminarium Meteorologii i Klimatologii Polarnej, które odbyło się w Lublinie w dniach 9-10 maja 2014 r. W trakcie Seminarium odbyło się zebranie obecnych członków ZKiKP na którym zdecydowano o potrzebie przygotowania i wręczenia formalnych mianowań członkom stowarzyszonym do Zespołu. Pisma takie podpisane przez Przewodniczącego KBP zostały wręczone lub wysłane następującym członkom stowarzyszonym: dr Andrzej Arażny, dr Andrzej Gluza, dr hab. Marek Kejna, dr Grzegorz Kruszewski, dr Jan Leszkiewicz, dr hab. Tomasz Petelski, dr Krzysztof Siwek, prof. dr hab. Joanna Wibig i dr hab. Zbigniew Zwoliński.

Przewodniczący ZKiKP zapoznał wszystkich obecnych na spotkaniu z planem prac przewidzianych w ramach AtmosphereWorkingGroup organizacji IASC w 2014 r. Poinformował, iż międzynarodowa konferencja polarna pt. *2nd InternationalConference 'Polar climate and environmentalchange in the last millennium'*, która odbędzie się w Toruniu w dniach 24-26.08. 2015 r. dostała dofinansowanie z IASC w wysokości 15 000 Euro. Przedstawiony został także raport roczny z działalności polskich badaczy w 2013 r. w zakresie badań permafrostu i warstwy aktywnej.

Kilku członków ZKiKP wzięło czynny udział w 4th European Conference on Permafrost w Evora (Portugalia) w dniach 17-22.06. 2014 r. . Przewodniczący ZKiKP wziął także udział w spotkaniu Rady International Permafrost Association w dniu 18 czerwca. Na tym spotkaniu dr hab. Wojciech Dobiński zaprezentował referat dotyczący podjęcia współpracy między organizacjami IPA i IGS w sprawie ustalenia, odpowiadającej w większym stopniu rzeczywistości, definicji, zasięgu, etc. permafrostu.

Toruńscy członkowie ZKiKP w roku sprawozdawczym rozpoczęli organizację ww. konferencji polarnej. Na przełomie września i października został wysłany pierwszy komunikat informujący o konferencji. Zostały także złożone aplikacje o dofinansowanie konferencji do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do Polskiej Akademii Nauk

W końcu listopada został przygotowany i wysłany do siedziby International Permafrost Association kolejny raport roczny z działalności polskich badaczy w 2014 r. w zakresie badań permafrostu i warstwy aktywnej (w załączeniu), który będzie dostępny na stronie <http://ipa.arcticportal.org/publications/country-reports.html>.

Dodatek nr 4

**Sprawozdanie z działalności Zespołu Biologii i Rozwoju Polarnych Krajobrazów
za rok 2014 na posiedzenie KBP PAN 15 grudnia 2014**

Do wszystkich 21 członków Zespołu wysłano pocztą elektroniczną prośbę o dostarczenie informacji. E-maile nie dotarły do dwóch członków Zespołu (profesorów A. Świąteckiego z UW-M i M. Zdanowskiego z IBiB PAN). Odpowiedzi z informacjami o działalności swojej i swoich zespołów lub ośrodków udzieliło 11 członków naszego Zespołu, a mianowicie:

- 1 grupa – z IBiB PAN – sprawozdanie dr hab. Katarzyny Chwedorzewskiej i dr Małgorzaty Korczak-Abshire, przebywających właśnie na Wyspie Króla Jerzego, z szeroko zakrojonych badań antarktycznych z zakresu biologii lądu i morza oraz GIS (3 projekty badawcze kierowane przez dr hab. K. Chwedorzewską, 5 innych projektów badawczych, w których obie Panie biorą udział, 4 publikacje w czasopismach z listy A MNiSW, abstrakty konferencyjne i inne prace)

- 1 grupa – z UAM – sprawozdanie profesorów Andrzeja Kostrzewskiego i Grzegorza Rachlewicza oraz dr Agaty Buchwał z działalności w Arktyce – z szeroko zakrojonych, wiosennych i letnich, badań fizycznogeograficznych na wybrzeżach Isfjordu, a także badań G. Rachlewicza i A. Buchwał w grenlandzkiej stacji Zackenberg (dendrochronologicznych i dendroklimatologicznych) oraz badań K. Buchwał nad krzewinkami arktycznymi na Alasce w stacji Toolik Lake i na Uniwersytecie w Anchorage

- z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu sprawozdanie profesora Dariusza Gwiazdowicza, z arktycznych badań w zakresie biologii lądu (w tym wód słodkich) ze szczególnym uwzględnieniem Svalbardu, w tym Wyspy Hopen (opisano m.in. nowy dla nauki gatunek roztoczy, 6 publikacji w czasopismach z listy A MNiSW)

- z Uniwersytetu Wrocławskiego – sprawozdanie profesora Krzysztofa Migąły wskazujące na intensywne propagowanie wyników badań na forach międzynarodowych („4 European Conference on Permafrost”, Warsztaty Grup Roboczych IASC „Arctic snow cover changes and their consequences”, konferencja ICARP), organizację 35 Sympozjum Polarnego i wycieczki terenowej „7th International Conference on Permafrost” w Poczdamie, w 2016 r.

- z UW-M sprawozdanie profesor Ireny Giełwanowskiej z badań dotyczących biologii i rozwoju polarnych roślin naczyniowych w Arktyce (Hornsund) i Antarktyce (Zatoka Admiralicji); opublikowano lub uzyskano pozytywne recenzje pięciu prac w czasopismach z listy A MNiSW, a także opublikowano 5 abstraktów konferencyjnych

- 1 grupa – z Uniwersytetu Jagiellońskiego – sprawozdania dr Michała Węgrzyna i profesora Wiesława Zielińskiego wskazujące na: 1) udział botaników w wyprawach arktycznych (Spitsbergen, Grenlandia, Labrador) i antarktycznych (Wyspa Króla Jerzego – aktualnie profesor Maria Olech), 2) kontynuację badań glonów w Antarktyce, porostów w Arktyce i zespołów mikrobiologicznych w obydwu strefach polarnych, a także badań fitosocjologicznych w kontekście zmian klimatu, 3) publikacje w czasopismach z listy A MNiSW (*Polar Biology*, *Pol. Polar Res.*, *Polar Record*, *AMBIO* i in.) i wystąpienia na konferencjach międzynarodowych, 4) zorganizowanie wystawy o tundrze obydwu stref polarnych w Ogrodzie Botanicznym IB UJ.

Dodatek nr 5

**Sprawozdanie Zespołu Nauk Społecznych i Historii Polskich Badań Polarnych KBP przy Prezydium PAN
za rok 2013/2014**

Podobnie, jak w poprzednim okresie sprawozdawczym, trzon Zespołu stanowią pracownicy i współpracownicy Katedry Krajów Europy Północnej Uniwersytetu J. Kochanowskiego w Kielcach. Członkowie Zespołu koncentrowali swą aktywność naukowo-badawczą w czterech zasadniczych obszarach:

1. Działalność publikacyjna krajowa i zagraniczna;
2. Reprezentowanie Polski w międzynarodowych gremiach badawczych i organizacyjnych;
3. Organizacja i udział w konferencjach i sympozjach naukowych poświęconych tematyce Północy.
4. Przygotowywanie opinii i ekspertyz na zlecenie instytucji państwowych RP.

Ad. 1.

Możemy z satysfakcją odnotować wzrastające zainteresowanie (w tym młodych badaczy) szeroko rozumianą tematyką Dalekiej Północy. Członkowie Zespołu kontynuowali badania dotyczące społecznych, politycznych, gospodarczych i demograficznych zagadnień Dalekiej Północy (w tym państw nordyckich). Rezultat ich wysiłków stanowi opracowanie szeregu publikacji, redakcje prac zbiorowych, czy prezentacja wyników ich badań (tak w j. angielskim, jak i polskim) w publikacjach zbiorowych i na konferencjach. Oto niektóre z monografii i prac zbiorowych, jakie ukazały się w okresie sprawozdawczym:

- The Northern Spaces – Contemporary Issues, praca zbiorowa (R.M. Czarny, R. Kubicki, A. Janowska, R.S. Czarny – red.), SCANDINAVIUM, Warszawa- Kielce 2012, p. 234;
  - Arktyka na początku XXI wieku. Między współpracą a rywalizacją, praca zbiorowa (M. Łuszczuk - red.), UMCS Lublin 2013;
  - Ryszard M. Czarny, The Imperative High North: Opportunities and Challenges, Trnava 2013. p. 269;
  - Ryszard M. Czarny, Polska – kraje nordyckie: realia, możliwości, wyzwania, rozdział w: „Krakowskie Studia Międzynarodowe”, X:2013 nr 4, s. 127-146;
  - Północ w stosunkach międzynarodowych, praca zbiorowa (M. Tomala – red.), UJK Kielce 2014;
  - Ryszard M. Czarny, High North – między geografią a polityką, SCANDINAVIUM, Kielce 2014, s. 390;
- Uwaga: Powyższa pozycja zostanie opublikowana w roku 2015 również przez Wyd. Springer w j. angielskim.
- Ryszard M. Czarny, „Razem jesteśmy silniejsi”. Świat Norden w 13 odsłonach, UJK Kielce, Scandinavium, s. 334;
  - J. Grzela, Płasczyny i kierunki współpracy nordyckiej, Scandinavium, UJK Kielce 2014, s. 343;
  - „Miscellanea Oeconomicae” – Studies and Materials. The Faculty of Management and Administration The Jan Kochanowski University in Kielce, (7 pkt.), The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics (R.M. Czarny, R. Kubicki, M. Tomala, A. Janowska – red.), UJK Kielce 2014 (28 artykułów członków Zespołu w j. angielskim – Spis Treści w załączeniu), p. 430.

Wybrane artykuły naukowe członków Zespołu:

Dr M. Tomala (Katedra Krajów Europy Północnej – UJK):

- Strategia Szwecji wobec Arktyki, Contemporary problems of the international relations: political, economic, legal aspects, Lviv October, 2014;
- Status Grenlandii w świetle zmian klimatycznych, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” Vol. 8, nr 1, 2014;
- Polityka zagraniczna Polski wobec Szwecji w okresie rządów Donalda Tuska (2007-2013) oraz prezydentury Bronisława Komorowskiego (2010-2013), w: Północ w stosunkach międzynarodowych (M. Tomala – red.), UJK Kielce 2014.
- Rola Grenlandii w stosunkach międzynarodowych, w: Północ w stosunkach międzynarodowych (M. Tomala – red.), UJK Kielce 2014.
- Economic Competitiveness of the Nordic Countries, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;
- Economic Development of Greenland in the Context of Its Way to Independence, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;

Prof. dr hab. K. Kubiak (KKEP – UJK):

- Sowieckie i rosyjskie lodołamacze o napędzie nuklearnym. Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość, [w:] Dyplomacja w życiu, życie w dyplomacji [pod red. W. Salety i J. Jaskierni], Kielce 2014, s. 213-228;
- Dania wobec arktycznych wyzwań, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego”, 2014 (vol 8.) nr 1, s. 78-93;
- W poszukiwaniu Ziemi Sannikowa, „Przegląd Geograficzny”, 2014 nr 3, s. 405-415.
- Russian's Double Action Ships. Arctic Shipping Revolution or Costly Experiment, in: The Arctic and Nordic

Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;

- Russia's Arctic Shipping, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;

Prof. dr hab. Ryszard M. Czarny (KKEP- UJK):

-- Wzrost międzynarodowego zainteresowania Daleką Północą, w: Dylematy Strategiczne XXI wieku, (R. Kłosowicz, B. Szlachta, J.J. Węc – red.), Kraków 2013, s. 237 -248;

- Jak polityka wobec Federacji Rosyjskiej? Perspektywa nordycka, w: Wschodni Wymiar globalizacji. Polityczne, gospodarcze, kulturowe wyzwania strefy euroazjatyckiej (R.S. Brzoza, J. Lewandowski, T. Podciborski – red.), Kielce 2013, (ukazała się w 2014 r.), s. 49-54;

- The High North: Opportunities and barriers of the economic dimension, Slovak Journal of Political Sciences, published by The Faculty of Social Sciences University of ss. Cyril and Methodius, Trnava, Slovakia, 2014, p. 237 – 254;

- Daleka Północ obszarem współpracy państw nordyckich, w: Odmiany współczesnej nauki o polityce (red. P. Borowiec, R. Kłosowicz, P. Ścigaj), UJ, Kraków 2014, s. 385 -394;

- Daleka Północ częścią globalnego układu klimatycznego, w: Wielowymiarowość Politologii (red. J. Marszałek-Kawa, A. Chodubski), Toruń 2014, s.381-403;

- The Arctic Council's role in the region and on the international arena, w: „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego”, 2014, Vol. 8, nr 1, Wrocław 2014, s. 26 – 37;

-The High North as an Area of the Nordic States Cooperation, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;

- Economy of the High North: An Outline, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014;

- Energia – ochrona środowiska – klimat. Kierunki działań państw regionu nordyckiego, w: Północ w stosunkach międzynarodowych (M. Tomala – red.), UJK, Kielce 2014, s. 13 – 48.

dr Radosław Kubicki

-The Centre Party and the Peasant Movement in Sweden, w: The Northern Spaces – Contemporary Issues, (R. M. Czarny, R. Kubicki, A. Janowska i R. S. Czarny – eds), Warszawa 2012, s. 217-231.(współautor z A. Janowską);

- Proces tworzenia projektu konstytucji obywatelskiej na Islandii w latach 2009-2012. Partycypacja obywateli w sprawowaniu władzy i kreowaniu ustroju państwa poprzez udział w debatach, konstytuancie i referendum konstytucyjnym, w: Dyplomacja w życiu – życie w dyplomacji, (J. Jaskiernia, W. Saletra – red.), Kielce 2014, s. 229-243.

dr Tomasz Pawłuszko (KKEP- UJK):

-Theory of International Relations in Search of the Arctic Situation's Definition. Towards the Perspective of International Regimes, in: Northern Spaces. Contemporary Issues, (R. M Czarny, R. Kubicki - eds.), Warszawa - Kielce 2012, s.117-128;

- Skandynawskie studia nad pokojem jako alternatywa w badaniach nad bezpieczeństwem, in: The Arctic and Nordic Countries in the World of Economy and Politics - „Miscellanea Oeconomicae”, Yearbook 17, No. 2/2014, Kielce 2014

- Nordycka tradycja badań nad pokojem, w: Północ w stosunkach międzynarodowych,(M. Tomala - red.) UJK, Kielce 2014, s.81-96;

- Przywództwo w państwie dobrobytu. Przyczynek do studiów nad szwedzkim modelem przywództwa politycznego, w: Dylematy współczesnego przywództwa w Europie, (A. Kasińska-Metryka - red.), UJK, Kielce 2014, s.29-51;

- Strategia zrównoważonego rozwoju w dokumentach Nordyckiej Rady Ministrów, w: Dyplomacja w życiu. Życie w dyplomacji, (J. Jaskiernia, W. Saletra - red.), Warszawa-Kielce 2014.

dr Joanna Grzela (KKEP – UJK):

- Nordycka Rada Ministrów wobec reform wewnętrznych w północno – zachodniej Rosji, w: Arktyka na początku XXI wieku. Między współpracą a rywalizacją (red. M. Łuszczuk), UMCS Lublin 2013;

- Mechanisms of stability and safety in the Baltic Sea Region, w: Bezpiecnotne Forum 2013. Security Forum 2013. Zbornik vedeckych prac, Banská Bystrica 2013;

- Perspektywy rozwoju współpracy krajów nordyckich – wybrane aspekty, w: Європейський Союз та Україна: перспективи трансформації двосторонніх відносин. Рада Молодих Вчених факультету міжнародних відносин Львівського Національного університету ім. І. Франка (Council of Young Scientists Faculty of International Relations Ivan Franko National University of Lviv), Львів 2013;

- Współpraca nordycko-bałtycka na przełomie XX i XXI wieku, w: Міжнародні відносини в умовах XXI століття: сучасна теорія і практика, Рада Молодих Вчених факультету міжнародних відносин Львівського Національного університету ім. І. Франка (Council of Young Scientists Faculty of International Relations Ivan Franko National University of Lviv), Львів 2013;
- Współpraca krajów regionu nordyckiego w dziedzinie polityki społecznej– wybrane aspekty, w: Zeszyt Naukowy nr 14/2013 - Prace z zakresu nauk społecznych, Wydawnictwo WSEPiNM im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, red. naukowy prof. Grzegorzewska-Ramocka;
- Military security- as a new level of cooperation of the of the Nordic Countries: the present condition and prospects for development, Bezpiecnotne Forum 2014. Security Forum 2014. Zbornik vedeckych prac, Banska Bystrica 2014;
- Prawne i kulturalne aspekty współpracy nordyckiej, w: International Relation in the 21 century: modern theory and practice. Collection of the materials of the III Annual International Scientific Conference, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv 2014;
- Arktyczne interesy USA, w: United States of America in the modern world: politics, economics, law: Collection of the materials of the International Scientific Conference, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, 2014;
- Współpraca energetyczna i ochrona środowiska w regionie nordyckim, w: Modern trends of international relations: politics, economics, law. Collection of the materials of the III International Scientific Conference, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, 2014;
- 20 lat Rady Państw Morza Bałtyckiego, w: Dyplomacja w życiu. Życie w dyplomacji, Księga dedykowana Ryszardowi M. Czarnemu w czterdziestolecie pracy naukowej, (J. Jaskiernia, W. Saletra – red.), Kielce 2014;
- Współpraca krajów region nordyckiego na płaszczyźnie edukacji, nauki i innowacji, w: Contemporary problems of the international relations: political, economic, legal aspects. Collection of the materials of the IV International Scientific and Practical Conference, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv 2014;
- Rola i miejsce Arktyki w polityce zagranicznej Polski, w: Północ w stosunkach międzynarodowych, (M. Tomala – red.), UJK Kielce 2014;
- Polityka Japonii wobec Arktyki, w: Północ w stosunkach międzynarodowych, (M. Tomala – red.), UJK Kielce 2014.

PUBLIKACJE POPULARNO-NAUKOWE:

- K. Kubiak, Noworosyjski gambit, Raport, 2014 nr 2, s. 64-72;
  - K. Kubiak, Między nawigacją a polityką. Arktyczne szlaki żeglugowe, Morze, Statki i Okręty, 2014 nr 3-4, s. 10-15;
  - K. Kubiak, Norweskie terytoria zamorskie, Raport 2014 nr 4, s. 28-34;
  - K. Kubiak, Incydenty na wodach Archipelagu Sztokholmskiego, Raport 2014 nr 3, s. 12-21.
- Ad. 2. Dr M. Łuszczuk to osoba, która ze strony Zespołu była najbardziej aktywną na arenie międzynarodowej, gdyż:
- a) reprezentował On KBP PAN w projekcie pt. The Strategic Environmental Impact Assessment of Development of the Arctic” (kierując podgrupą roboczą ds. zasobów energetycznych w Arktyce i prowadząc warsztaty oraz będąc współautorem rozdziału w Raporcie SADA);
  - b) reprezentował KBP PAN w Social & Human WG ICAS (w tym brał udział w spotkaniu roboczym tejże grupy w dniu 5.04.2013 r. podczas ASSW 2014 w Helsinkach oraz w spotkaniu podczas VIII ICASS w Prince George, Kanada: 24.05.2014 oraz w internetowych konsultacjach materiałów roboczych grupy);
  - c) uczestniczył w sesji ICARP III Townhall, Prince George, Kanada: 23.05.2014;
  - d) brał udział w pracach TN on Geopolitics & Security (recenzując m. in artykuły do Arctic Yearbook 2014, uczestniczył też w sesji naukowej podczas Arctic Circle 2014);
  - e) brał udział w projekcie Rady Arktycznej “Adaptation Actions for a Changing Arctic – part C: (AACA-C) (pisząc komentarze do AACA-Barents Chapter 3: General description of the region - status and trends”);
  - f) zgłosił swój akces do sieci “Arctic-FROST: Arctic FRontiers Of SusTainability: Resources, Societies, Environments and Development in the Changing North”.

Ad.3.

Z inicjatywy naszego Zespołu lub z udziałem jego członków miały miejsce następujące przedsięwzięcia naukowe:

- Konferencja: Wyzwania i problemy współczesnych stosunków międzynarodowych, Łódź 14 marca 2013 r. organizowana przez Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych Oddział w Łodzi oraz Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego (referat dr J. Grzeli - Wielopłaszczyznowa współpraca krajów nordyckich. Stan i perspektywy
- Międzynarodowa Konferencja - Arktyka i kraje nordyckie w przestrzeni politycznej i gospodarczej, Kielce UJK , 15 maja 2014, gdzie swoje referaty wygłosili m. in. :
prof. K. Kubiak - „Russian Shipping in the Arctic”, dr M. Tomala – Rozwój gospodarczy Grenlandii. Wyzwania

i szanse, prof. R. M. Czarny - Gospodarka High-North – zarys problematyki., dr M. Łuszczuk , dr J. Grzela - Nordycka Rada Ministrów – skuteczne forum współpracy regionalnej państw, dr R. Kubicki - Between the Old and the New Constitutions of Iceland: Legal and Political Transformations as a Prospect for a New Social Order during the Economic Crisis and the Icelandic Revolution);

- Konferencja: Europejskie modele samorządu lokalnego, 2013-IV-24, Warszawa (referat dr R. Kubickiego - Samorząd terytorialny i formy partycypacji obywateli w sprawowaniu władzy w Islandii. Stan obecny i perspektywy rozwoju);

- Konferencja: The Directions in the Transformation and the Evolution of Peasant Movement in Poland, Europe and the World in the 20th and 21st Century, 2013-XI-19, Kielce (referat dr R. Kubickiego - Partia Rozwoju. Pomiędzy agraryzmem a liberalizmem islandzkim);

- XIX Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Szczecin 17-21 września 2014, prof. K. Kubiak wygłosił referat: Brytyjsko-islandzkie wojny dorszowe – jako przykład sporów o zawłaszczenie morza;

- I Konferencja Naukowa Uniwersytetu Gdańskiego o Bezpieczeństwie, Gdańsk 16-17 października 2014 (referaty: M. Tomali - Rola Greenpeace w zapewnieniu bezpieczeństwa ekologicznego w Arktyce , J. Grzeli - Nordycki Znak Łabędzia jako wyraz troski o bezpieczne środowisko naturalne

- V Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczne dla Doktorantów i Habilitantów, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 16-17 września 2014 r. (referat dr M. Tomali - Grenlandia w stosunkach międzynarodowych);

- Konferencja Od nauk politycznych do nauki o polityce. Ewolucja i stan współczesny badań polityki, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Ustroń 22-24 września 2014 r. (referat dr M. Tomali - Grenlandia jako peryferia europejskie w świetle teorii I. Wallersteina systemów-światów);

- IV Ogólnopolska Konwencja Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych pt. Normy, wartości i instytucje we współczesnych stosunkach międzynarodowych, PTSM, Wrocław 14-15 listopada 2014 r. (referaty: dr M. Tomali - Normy i wartości narodu grenlandzkiego w obliczu wyzwań globalizacji, dr J. Grzeli - Równość płci jako fundament zrównoważonych społeczeństw nordyckich);

- Konferencja Siła w Europie - Militarne i niemilitarne narzędzia oddziaływania w konfliktach międzynarodowych, 03. 09. 2014 Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego, Kielce 2014, (referat prof. R. M. Czarnego: Specyfika nordyckiej koncepcji bezpieczeństwa);

- III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu, Zakopane 2-4 grudnia 2014 r.(referaty: dr M. Tomali - Wyzwania bezpieczeństwa ekologicznego w Arktyce, dr J. Grzeli - Rola oznakowania ekologicznego w zrównoważonym rozwoju krajów regionu nordyckiego,);

- VI International Conference on the occasion of 55th anniversary of creation of the European Court on Human Rights and 45th anniversary of the American Convention on Human Rights Models of Protection of Human Rights: European and American. Axiology – Institutions – Effectiveness), (9-11 April 2014), Sejm RP, Warszawa (referat prof. R.M. Czarnego: Sytuacja rdzennej ludności i ochrona jej praw na tle zmian zachodzących na Dalekiej Północy);

- Europa XXI wieku. Polska, Europa, Świat 10 lat po rozszerzeniu Unii europejskiej z roku 2004. Diagnozy i scenariusze na przyszłość, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Słubice 6-7 lutego 2014 r.(referat dr M. Tomali - Polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Polski wobec państw nordyckich po wejściu do Unii Europejskiej);

- Europa Bałtycka w początkach XXI wieku, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 10-11 kwietnia 2014 r. (referaty: dr M. Tomali - Rola i miejsce Rady Państw Morza Bałtyckiego w Europie Bałtyckiej, dr J. Grzeli - Bałtyk jako spoiwo kontaktów krajów nordyckich i bałtyckich);

- Konferencja: XIX VERTINIANA „Fundamentalne kategorie ludzkiego poznania. Zagadnienie IV: jakość i ilość” ,Kielce-Pińczów 5-7.12.2014 r. (referat dr J. Grzeli - Współpraca gospodarcza krajów nordyckich w trosce o jakość życia ich mieszkańców);

- Panel dyskusyjny- Unia Europejska wobec problemów Dalekiej Północy na I Ogólnopolskim Kongresie Europeistyki, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 18-20 września 2014 r.(referaty: M. Tomali- Stosunki Unii Europejskiej z Grenlandią; J. Grzeli - Niemiecka polityka arktyczna - pomiędzy ekonomią a ekologią);

- Panel dyskusyjny - Człowiek w środowisku polarnym w trakcie XXXV Sympozjum Polarnego.; Uniwersytet Wrocławski, 4-7 czerwca 2014 r. (K. Kubiak, Russian Icebreakers. Present day and future; M. Tomala - The role of Greenland in the Arctic; J. Grzela - Japan's Arctic Policy).

Przy tej okazji pragnę zwrócić uwagę, iż dr Michał Łuszczuk to przykład polskiego naukowca biorącego wyjątkowo aktywny udział w konferencjach międzynarodowych (5) i krajowych (5), na których przedstawiał referaty dotyczące wyników prowadzonych w ramach grantu NCN badań z zakresu stosunków międzynarodowych w Arktyce. M.in. dotyczyło to:

a. udziału (preselekcji zgłoszeń, układania struktury sesji, organizacji panelu wraz z dr Marcinem Gabrysiem z UJ oraz referatu) na VIII Kongresie International Arctic Social Sciences Association w Prince George, Kanada: 22-26.05.2014;

b. referatu otwierającego Sesję Plenarną podczas XXXV Sympozjum Polarnego we Wrocławiu, 4-7.12.2014;

c. współorganizacji panelu nordycko-arktycznego KKEP UJK i ZSM UMCS podczas Konwencji PTSM, Wrocław 13-14.11.2014.

Należy również odnotować uczestnictwo dr M. Łuszczuka w rejsie na m/s „Horyzont II” i wizyty studyjne w polskich stacjach naukowych na Svalbardzie (VI-VII.2014).

Ad. 4.

a) zebranie i opracowanie na prośbę Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uwag oraz komentarzy do fiszki nt. Arktyki z raportu SOER 2015 opracowywanego przez EEA(dr M. Łuszczuk).

b) stała współpraca z MSZ RP, w tym również w ramach Polar Task Force.